

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 51387834-150.02-E.595405
Konu : Mecburi Hizmet Devri

18.01.2016.

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin ihtiyaç duyduğu yetişmiş insan kaynağını temin maksadıyla Bakanlığımızca her yıl yurt dışına resmi-burslu öğrenci gönderilmektedir. Bu öğrencilerimiz yurda dönüşlerinde öğrenim sürelerinin iki katı kadar mecburi hizmetle yükümlü olup, yurt dışında öğrenim gördükleri ihtisas alanlarına göre ilgili kurumlarda görev yapmaktadırlar. 1416 sayılı Kanun kapsamında bursluluğa hak kazanan bursiyerler yüklenme senedi ve taahhüt senedi imzalamakta ve imzaladıkları senet gereği mecburi hizmet süreleri bitene kadar hukuken Bakanlığımıza karşı sorumlu olmaktadır. İmzalanan senetler gereği bursiyerler mecburi hizmetlerini ilgili üniversitelerde, Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında veya başka kamu kurum ve kuruluşlarında yerine getirebilmektedirler.

Ancak üniversitelerin kendi imkânlarıyla yurt içi veya yurt dışında yetiştirdiği öğretim elemanlarının mecburi hizmetleriyle ilgili olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 35 inci maddesine 19/11/2014 tarihinde eklenen "*mecburi hizmetin eş durumu ve sağlık mazeretleri hariç olmak üzere başka yükseköğretim kurumlarında ve kamu kurum ve kuruluşlarında yerine getirilemeyeceği*" şeklindeki ilgili fıkra hükmünün Başkanlığınız tarafından, ilgisi olmamasına rağmen 1416 sayılı Kanun'dan kaynaklanan mecburi hizmet yükümlülükleri hakkında da uygulanmasından ötürü çeşitli sıkıntılar yaşanmakta, zaman zaman bu olumsuzluklar Üniversite Rektörleri ve akademisyenlerce Bakanlığımıza aksettirilmektedir. 2547 sayılı Kanun'un 35 inci maddesinin son fıkrasının son cümlesinde geçen "...Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." ifadesi de söz konusu sınırlamanın sadece 35 inci madde kapsamında yetiştirilen öğretim elemanları için geçerli olduğunu, özel kanun hükmünde bulunan 1416 sayılı Kanun kapsamındaki mecburi hizmet yükümlülüklerinin bu sınırlamanın dışında olduğunu göstermektedir.

Bilindiği üzere 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışında doktora yapan öğretim elemanlarının yaklaşık 10 ile 15 yıl arasında değişen mecburi hizmetleri bulunmaktadır. Öğretim elemanlarının kadrolarının bulunduğu üniversitelerde ilgili alanda yeni öğretim elemanlarının göreve başlaması, görev yapılan bölümün kapatılması veya bölüme öğrenci alınmaması, mevcut bölümün yeni kurulan bir üniversiteye bağlanması, yeni kurulan üniversitelerde söz konusu alanla ilgili acil öğretim elemanı ihtiyacı olması gibi nedenlerle mecburi hizmetle yükümlü öğretim elemanlarının hizmetine başka bir üniversitede ihtiyaç duyulabilmektedir. Bu sebeple doktorasını uzun yıllar önce bitirmiş bir öğretim elemanının, yaklaşık 15 yıl sürecek mecburi hizmetini, hangi gerekçeyle olursa olsun başka bir kamu kurumunda yerine getirmesine müsaade edilmemesi şeklindeki bir yaklaşım kamu yararı ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Bakanlığımız bursları, sadece belli üniversitelerin o anki kadro ihtiyaçlarını gidermeyi değil, ülkemizin uzun vadede ihtiyaç duyduğu alanlarda nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçladığı için, bursiyerlerimizin mecburi hizmetlerini yerine getirdikleri kurumların muvafakati olması şartıyla mecburi hizmetlerinin kendilerine daha çok ihtiyaç duyulan başka bir kuruma aktarılmasında hukuken bir engel bulunmamaktadır.

Bu itibarla, 1416 sayılı Kanundan kaynaklanan mecburi hizmetin başka üniversite veya kamu kurumlarına devriyle ilgili karar verme yetkisi hukuken Bakanlığımıza ait olduğu için, 04/10/2013 tarihli ve 2840294 sayılı "1416 Sayılı Kanun Kapsamında Yurt Dışına Gönderilecek Öğrenciler Hakkında Millî Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı arasındaki İşbirliği Protokolü'nün,"2) Yükseköğretim Kurulunun Yükümlülükleri" başlıklı kısmının (f) bendinde geçen "Üniversiteler adına yurt dışındaki öğrenimlerini tamamlayıp yurda dönen, ilgili üniversiteye kadrosuyla yerleştirilen kişinin üniversiteye karşı olan mecburi hizmet yükümlülüğünü başka bir üniversitede yerine getirmesine her iki üniversitenin, başka bir kamu kurum/ kuruluşunda yerine getirmesine ise üniversite ve ilgili kurumun muvafakatiyle Yükseköğretim Kurulu karar verir." hükmü Bakanlığımızca feshedilmiş olup, 2547 sayılı Kanununun 35 inci maddesinin mecburi hizmet devriyle ilgili söz konusu sınırlayıcı fıkrasının 1416 sayılı Kanundan kaynaklanan mecburi hizmet devirleriyle ilgili talepler hakkında uygulanmaması, ayrıca bu konuda Başkanlığınıza ulaşan her tür taleple ilgili Başkanlığınız gerekçeli kararının, bu yazıdan önce alınmış kararlar da dâhil olmak üzere, Makam oluru alınmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesi hususunda gereğinin yapılmasını rica ederim.

Nabi AVCI
Bakan

Dağıtım:
Gereği:
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına

Bilgi:
Tüm Üniversite Rektörlüklerine

2/2